

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 75.790/1
van 29 maart 2024

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft personeel in het basisonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de onderwijsinternaten, de leersteuncentra, de centra voor leerlingenbegeleiding, de inspectie en het hoger onderwijs’

Op 4 maart 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering, wat betreft personeel in het basisonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het secundair onderwijs, het volwassenenonderwijs, de onderwijsinternaten, de leersteuncentra, de centra voor leerlingenbegeleiding, de inspectie en het hoger onderwijs’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 26 maart 2024. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, en Ilse ANNÉ, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 maart 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe wijzigingen aan te brengen in diverse besluiten met betrekking tot de personeelsregelgeving in het onderwijs.

Het ontwerp voert zowel voor de personeelsleden van de hogescholen als voor de personeelsleden van het basisonderwijs, het secundair onderwijs, de centra voor volwassenenonderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, de onderwijsinspectie, de pedagogische begeleidingsdiensten en de centra voor basiseducatie, een recht in op omstandigheidsverlof als gevolg van zwangerschapsverlies (hoofdstukken 4 en 5 van het ontwerp) en verlengt, bij wijze van overgangsregeling, de lerarenbonus voor personeelsleden die vóór 1 september 2026 een lerarenbonus kregen of zullen krijgen met drie kalenderjaren vanaf de eerste inschrijving in de lerarenopleiding (hoofdstuk 7).

Voor het overige hebben de wijzigingen betrekking op de verloven (hoofdstuk 1), de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, reffectatie en wedertewerkstelling (hoofdstuk 2), de erkenning van prestaties als nuttige ervaring als bekwaamheidsbewijs (hoofdstuk 3), de aanwending van omkaderingsgewichten in de centra voor leerlingenbegeleiding (hoofdstuk 6), en het behoud van een niet-verworven salarisschaal voor welbepaalde personeelsleden van de onderwijsinternaten (hoofdstuk 8). Deze wijzigingen betreffen in essentie aanpassingen ten gevolge van gewijzigde regelgeving of zetten materiële vergissingen recht.

3. Het ontwerp vindt rechtsgrond in de artikelen die worden opgesomd in de rubriek “Rechtsgronden” van de aanhef, behalve in de artikelen V.2, V.3 en V.48 van de Codificatie ‘sommige bepalingen voor het onderwijs’ van 28 oktober 2016.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Overeenkomstig wat hierboven is opgemerkt over de rechtsgrond, dient in het zesde streepje van de rubriek “Rechtsgronden” van de aanhef de verwijzing naar de artikelen V.2, V.3 en V.48 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 te worden weggelaten.

Artikelen 8 en 9

5.1. Er bestaat een discrepantie tussen de tekst van de bij de artikelen 8 en 9 ontworpen artikelen 8, § 2, 12°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 ‘tot regeling van sommige verloven voor de personeelsleden van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en van de Hogere Zeevaartschool’ en 2, § 2, 14°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juli 2009 ‘betreffende het omstandigheidsverlof, het verlof wegens overmacht, het onbezoldigd ouderschapsverlof en het geboorteverlof in geval van overlijden of hospitalisatie van de moeder voor bepaalde personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 1990 betreffende het verlof voor verminderde prestaties, gewettigd door sociale of familiale redenen en de afwezigheid voor verminderde prestaties wegens persoonlijke aangelegenheid ten gunste van de personeelsleden van het onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding’ en de toelichting die bij deze bepalingen wordt gegeven in de nota aan de Vlaamse Regering.

5.2.1. Het ontworpen artikel 8, § 2, 12° van het besluit van 31 maart 2006 bepaalt:

“De personeelsleden hebben naar aanleiding van de hierna opgesomde gebeurtenissen recht op omstandigheidsverlof voor een als volgt bepaalde duur :

(...)

12° zwangerschapsverlies van het personeelslid dat zwanger was en dit gemeld had aan de leidinggevende conform artikel X-5.2 van de Codex Welzijn op het werk: twee werkdagen.”

Het ontworpen artikel 2, § 2, 14°, van het besluit van 3 juli 2009 is in dezelfde zin geformuleerd.

Artikel X.5-2 van de Codex over het welzijn op het werk bepaalt:

“Zodra de in artikel X.5-1, tweede lid, bedoelde werkneemsters hun toestand (zwangerschap) kennen, stellen zij hun werkgever ervan bij voorkeur schriftelijk op de hoogte.”

5.2.2. In de nota aan de Vlaamse Regering wordt aangaande de artikelen 8 en 9 van het ontwerp het volgende verklaard:

“[Het] [a]rtikel (...) kent aan het [betrokken] personeelslid (...) dat zwanger was en te maken krijgt met zwangerschapsverlies een recht van twee werkdagen omstandigheidsverlof toe.

Daarbij worden de wettelijke formaliteiten en procedures beperkt. Zo zal het recht op omstandigheidsverlof worden toegekend van zodra het personeelslid dat zwanger was en zwangerschapsverlies lijdt, hierom verzoekt. Het verlof wordt toegestaan op basis van vertrouwen, waarbij een melding aan de leidinggevende volstaat. Op die manier wordt een gelijkaardige regeling bewerkstelligd waarbij de zwangere personeelsleden onmiddellijk de werkgever verplicht op de hoogte moeten stellen van hun toestand (cfr. KB 2 mei 1995 inzake moederschapsbescherming).

Het verlies staat los van de vorm van het zwangerschapsverlies, of dit nu medisch of spontaan werd ingeleid vanaf het ogenblik dat het verlies zich voordoet, vanaf het begin van de zwangerschap tot en met 180 kalenderdagen zwangerschap. Het personeelslid zal

dan ook geen attest moeten voorleggen van de situatie. Er zal niet bewezen moeten worden of er sprake is van zwangerschap, noch zal er bewijs nodig zijn om het zwangerschapsverlies aan te tonen. De beperking tot en met 180 kalenderdagen zwangerschap wordt ingeschreven omdat er reeds een regeling is bij een zwangerschapsverlies na 180 kalenderdagen.”

5.3. Dat niet aangetoond moet worden dat er van een zwangerschap sprake is, blijkt evenwel niet uit de tekst van de bij de artikelen 8 en 9 ontworpen bepalingen. Uit de bewoordingen van deze bepalingen (“het personeelslid *dat zwanger was en dit gemeld had* aan de leidinggevende conform artikel X-5.2 van de Codex Welzijn op het werk”) lijkt integendeel te volgen dat de zwangerschap wel degelijk voorafgaand aan het zwangerschapsverlies moet worden gemeld overeenkomstig artikel X.5-2 van de Codex Welzijn op het werk. Indien het effectief de bedoeling is dat een loutere melding van het zwangerschapsverlies volstaat, dient dit in de tekst zelf van de ontworpen bepalingen te worden uitgedrukt, zodat er geen onduidelijkheid kan bestaan over de draagwijdte van de ontworpen bepalingen.

Artikel 11

6. Er bestaat een discrepantie tussen de tekst van het bij artikel 11 ontworpen artikel 9/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 september 2022 ‘over de lerarenbonus’ en de nota aan de Vlaamse Regering.

Het ontworpen artikel 9/1 bepaalt dat het personeelslid verder gebruik kan maken van de lerarenbonus “gedurende drie *kalenderjaren*, te rekenen vanaf de eerste dag van de inschrijving aan een lerarenopleiding”, terwijl in de nota aan de Vlaamse Regering wordt vermeld dat de betrokken leerkrachten verder een beroep kunnen doen op deze maatregel, “met een maximum van drie *schooljaren* vanaf de eerste inschrijving aan een lerarenopleiding.”

Indien het effectief de bedoeling is dat de lerarenbonus wordt verlengd met drie schooljaren, dient dit in de tekst zelf van de ontworpen bepaling te worden uitgedrukt, zodat er geen onduidelijkheid kan bestaan over de draagwijdte van de ontworpen bepaling.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

ILSE ANNÉ

Marnix VAN DAMME